

Liza Klausmann

Villa America

roman

Uit het Engels vertaald door
Maaïke Bijnsdorp en Lucie Schaap

MEULENHOF

ISBN 978-90-290-9109-1
ISBN 978-94-023-0455-8 (e-boek)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Villa America*
Oorspronkelijke uitgave: Picador, an imprint of Pan Macmillan, a division of Macmillan Publishers Ltd.
Omslagontwerp: Picador/DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam
Omslagfoto: Hulton Archive/Getty Images
Zetwerk: ZetSpiegel, Best
Auteursfoto: Elizabeth Zeschin

© 2015 Liza Klaussmann
© 2014 Nederlandstalige uitgave: Maaïke Bijnsdorp, Lucie Schaap en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Dit is wat ik weet:
dat de levenden blijven leven
en dat de doden samen met hen blijven leven [...]
zodat niets in aard verloren gaat
en ook niet in liefde.*

– Laura Crafton Gilpin

*De gewone romanschrijver heeft maar één bood-
schap: 'Ik geef hiermee één zienswijze op hoe we
zijn.'*

– Eudora Welty

Wat verloren ging

1935

De hemel was blauw als een vogelei de middag dat ze Owen Chambers' lichaam uit de Baie des Anges haalden. Door springtij voor de kust van Antibes en ontoereikend materieel konden ze hem pas na drie dagen bereiken en toen hij uiteindelijk geborgen werd, was hij nauwelijks meer herkenbaar, met zeewier dat door zijn verwarde blonde haar gevlochten zat.

Hij had een briefje achtergelaten voordat hij met zijn vliegtuig was opgestegen op een warme maartse ochtend waarop het wel zomer leek. Maar het epistel was verdonkeremaand door zijn vriend Vladimir Orloff en de inhoud verloren gegaan.

Over zijn leven was weinig bekend, behalve dat hij een Amerikaan was die als piloot in de Eerste Wereldoorlog had gediend, dat hij alleen woonde en enige tijd deel had uitgemaakt van een groep Amerikaanse kunstenaars en schrijvers die waren neergestreken aan de Côte d'Azur voordat hun kolonie weer uiteengewaaid was en ze waren teruggeblazen naar hun land van herkomst.

Hij had weinig vrienden onder de plaatselijke bevolking, op een monteur na die voor hem werkte, een stel piloten van een naburige vliegbasis en Vladimir, een Wit-Russische emigré. De begrafenis was daarom een kleine, korte plechtigheid en op zijn grafsteen stonden alleen zijn naam en de datum van overlijden. Al het overige was samen met hem verdwenen.

Op dezelfde dag dat Owen uit zee werd gedregd hield in een donkere ziekenhuiskamer aan de andere kant van de Atlantische Oceaan in Boston het hart van de vijftienjarige Baoth Murphy op met slaan.

Zijn moeder Sara en zijn vader Gerald hadden tien dagen bij hun zoon gewaakt, terwijl hij met een van pijn verwrongen lichaam wanhopig naar lucht hapte. Toen hij was overleden, weigerde Sara te geloven dat het afgelopen was en moest ze onder dwang worden verdoofd zodat ze haar bij haar kind konden weghalen.

Sara had aan de poort tegen haar vijanden gestreden, zei een vriend later, en toen die eenmaal was opengebroken, had ze geen deuren meer over om te sluiten.

Gerald was daarentegen stilletjes de kamer uit geglipt en bleef een tijdlang in de stilte van de gang staan, waar hij iedereen die langskwam kalm, bijna minzaam toeknikte.

Het ontluiken

1898-1918

Op weg van school naar huis kon Gerald aan niets anders denken dan aan Pitz. Hij dacht aan hem zodra de bel luidde op de Blessed Sacrament Academy en tijdens de lange wandeling door Central Park, waar de hand van de kinderjuf zijn pols pijnlijk omklemde, tot aan zijn huis aan West Fifty-Seventh Street. Toen ze eindelijk voor de deur stonden, was hij zo opgewonden bij de gedachte dat de hond achter de zware zwarte deur op hem stond te wachten dat hij het bijna in zijn broek deed.

Pitz was het speciale cadeau geweest voor zijn tiende verjaardag, inmiddels bijna een jaar geleden. Moeder was babyziek geweest, wat dat ook mocht betekenen, en Gerald had Pitz gekregen. Om hem verantwoordelijkheidsbesef te leren, had zijn vader gezegd. Gerald had zijn woorden gehoord, maar ze waren nauwelijks tot hem doorgedrongen, want op datzelfde moment was de ruwharige foxterriër de salon in gestuiterd.

Vandaag was zijn vriendje precies één jaar oud. Gerald had twee boterkaakjes van zijn lunch voor hem meegesmokkeld. Hij had er zorg voor gedragen dat de koekjes niet in de zak van zijn wollen jas zouden verkrumelen en dat de kinderjuf ze niet zou vinden.

De kinderjuf kon Pitz niet uitstaan. Ze zei dat hij vies was en hen op een dag allemaal zou bijten en mogelijk zelfs de baby in haar slaap zou laten verstikken. Gerald wist dat dat gelogen was. Pitz was heel bijzonder. Hij was een bijzonder cadeau geweest en

nu was hij zijn bijzondere vriend. Pitz was de bijzonderste hond van de hele wereld. Het allerbeste was wel dat hij zijn gedachten kon lezen. Gerald kon het zien als hij dat deed: Pitz hield zijn kop altijd scheef als Gerald iets dacht wat geheim moest blijven en dan wist Gerald dat Pitz wist wat hij dacht.

Toen de zwarte deur eindelijk openzwaaide, stond Pitz daar inderdaad. Gerald moest bijna huilen van opluchting. Hoewel hij niet wist waarom, was hij bang dat Pitz er op een dag niet zou staan als de deur openging.

‘Als je met dat smerige beest wilt spelen, mag dat alleen in de tuin,’ zei de kinderjuf.

Gerald keek naar Pitz en tastte voorzichtig naar de koekjes in zijn zak. Het was januari en de wind beet in zijn neus, maar hij had het liever ijskoud buiten met Pitz dan warm binnen met de kinderjuf. Hij liep naar de achterdeur.

‘Gerald Clery Murphy.’ De kinderjuf kon haar stem laten torenen. Dat was het enige woord dat Gerald ervoor kon verzinnen, zoals die stem van haar leek te groeien tot hij dreigend boven hem hing. ‘Wat doen we altijd eerst?’

Gerald draaide zich onwillig om en liep naar de trap om zijn uniform uit te gaan trekken. Pitz keek alleen maar. Hij wist dat hij niet hoefde te proberen Gerald de trap op te volgen als de kinderjuf in de buurt was.

Het was kil in huis. De gordijnen waren dicht en hielden het laatste restje van de dag buiten. Vader zei dat alleen zieken in een warm huis woonden. Murphy’s, zei hij, werden nooit ziek, en dat terwijl moeder babyziek was geweest. Gerald had de baby gezien. Ze zag er volgens hem prima uit. Moeder was daarentegen erg bleek en riep vaak met een hoge stem de kinderjuf bij zich. Dan zei ze dat de baby ziek was of er vreemd uitzag.

Op de eerste verdieping moest Gerald heel stil doen als hij langs moeders deur en de kinderkamer liep, om moeder niet te storen.

De kinderjuf liep achter hem aan en hij hoopte dat ze niet zou proberen zijn jas te pakken, waar de koekjes in zaten, want dan zou hij straf krijgen en zou Pitz weer naar de kelder worden verbannen. Pitz hoorde in zijn mand te slapen in het kamertje naast de keuken. Maar daar was het zo vreselijk koud, zelfs in de zomer leek het er kil. Als het 's nachts stil was, sloop Gerald na zijn avondgebed vaak naar beneden en smokkelde de hond naar zijn eigen bed op de tweede verdieping.

Soms kwam de kinderjuf nog eens bij hem kijken en als ze Pitz dan aantrof, werd zijn vriendje opgesloten in de kelder. Het kwam voor dat ze Pitz pas de volgende middag weer bevrijdde. Dan zag Gerald de blik in de ogen van zijn vriendje – angstig na een dag beneden in het donker zonder voer en water. Gerald wist dan dat het zijn schuld was en deed een tijd zijn best Pitz niet naar boven te smokkelen. Maar na pakweg een week kon hij het toch niet laten en waagde het weer.

‘Geef me je jas,’ zei de kinderjuf, en ze strekte haar harde hand naar Gerald uit. ‘Voor buiten in de modder is je speeljas goed genoeg.’

Gerald was bezig een smoes te verzinnen om de jas aan te mogen houden, toen zijn moeders stem vanachter de kinderkamerdeur klonk.

‘Juffie,’ jammerde zijn moeder. ‘Juffie. Kom eens bij de baby kijken. Ze heeft een vreemde kleur over zich. Een zeer onnatuurlijke kleur.’

‘Nou, nou, we moeten rustig blijven, mevrouw Murphy,’ riep de kinderjuf ferm, terwijl ze zich van Gerald afwendde. ‘Met de baby is alles goed. Ik kom zo bij u.’

‘Juffie, kom. Toe,’ zei zijn moeder, maar haar stem klonk al minder gespannen. En een paar tellen later: ‘Ja, ja,’ alsof ze tegen zichzelf praatte.

Zonder te wachten wat er nog meer zou komen holde Gerald de

trap op naar de volgende verdieping, waar zijn jas en de kostbare inhoud veilig voor de handen van de kinderjuf zouden zijn.

Hij trok zijn uniform uit, legde zijn knickerbocker over de stoel en vouwde zijn hemd en trui op voor de volgende dag. Hij trok zijn speelkieren aan, schoot weer in zijn wollen jas en ondernam de hachelijke tocht terug naar Pitz.

Onder aan de trap ging Gerald op zijn knieën zitten, sloeg zijn armen om de kleine foxterriër en legde zijn wang tegen de hondenek. Daar was de aardse, dierlijke geur – vers brood en bladeren – en Pitz' vacht die ruw als zijn haarborstel tegen zijn neus prikte.

De hond liet de jongen geduldig en roerloos begaan, ondanks de geur van de koekjes in diens jaszak. De jongen zuchtte zacht, het klonk als een gebed.

Het was het eerste warme wat Gerald Murphy die dag aanraakte.

Gerald at zijn avondeten alleen aan het tafeltje in de kinderkamer. Afgezien van de tafel stonden er één stoeltje, een schoolbord om sommen op te maken, een hobbelpaard met een ongemakkelijk zadel (een cadeau van zijn oom) en een aantal kasboeken waarin Gerald geacht werd voor het eten zijn handschrift te oefenen.

Vroeger stonden er twee stoelen in de kinderkamer, maar eentje was er verwijderd toen zijn broer Fred naar school was vertrokken. Gerald miste hem niet echt. Fred was nooit onaardig, maar sprak altijd net als de tramconducteur tegen Gerald. Beleefd, alsof hij tegelijk wel en niet aanwezig was. Wat de baby betrof, die was te klein om met hem in de kinderkamer te eten, maar Gerald hoopte dat ze snel groot genoeg zou zijn zodat hij iemand zou hebben om mee te praten.

Het enige goede aan de kinderkamer was het grote halfronde raam dat uitkeek over Fifty-Seventh Street en waardoor Gerald de mensen voorbij kon zien gaan en zich dingen over hen kon afvragen terwijl hij zijn gestoofde rundvlees zat te eten.